

Huvudman

Helsingborgs kommun
kontaktcenter@helsingborg.se

Beslut

Datum 2026-10-09

Dnr SI 2026:7047

Sida **1 (10)**

Ärendet

Tillsyn av Filbornaskolans anpassade gymnasieskola i Helsingborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Helsingborgs kommun att senast den **9 februari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetsplatsförlagt lärande. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Helsingborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Helsingborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Arbetsplatsförlagt lärande

1. Se till att skaffa platser för det arbetsplatsförlagt lärandet (apl) till eleverna på det nationella programmet hälsa, vård och omsorg, där det centrala innehållet, i de kurser/nivåer av ämnen eller delar av kurser/nivåer av ämnen som förläggs till apl, kan genomföras så att eleverna kan utveckla yrkeskunskaper och en yrkesidentitet. Huvudmannen ska, i samband med redovisning av vidtagna åtgärder, inkomma med en förteckning över apl-platser för samtliga elever på detta program samt kontaktuppgifter till handledare. För det fall elever inte har en apl-plats ska skälen för det redovisas. (19 kap. 18 § skollagen, 4 kap. 12 § gymnasieförordningen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Helsingborgs kommun en anmärkning avseende bristen rörande dokumentation i betygskatalog. Helsingborgs kommun ska senast den **9 februari 2027** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att undervisningen omfattar ämnets syfte och centralt innehåll samt beslut om betyg.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:7047) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2026 inlett en tillsyn av Filbornaskolans anpassade gymnasieskola i Helsingborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Filbornaskolans anpassade gymnasieskola följer gällande bestämmelser om att undervisningen omfattar ämnets syfte och centralt innehåll, arbetsplatsförlagt lärande, beslut om betyg samt dokumentation i betygskatalog. Tillsynen har begränsats till att omfatta utbildningarna på programmen hälsa, vård och omsorg samt fastighet och byggnation.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 3 och 4 september 2026. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Beslut om apl

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket tagit del av rektorns beslut om vilka ämnen eller delar av ämnen som är förlagda till apl på programmen fastighet och byggnation samt hälsa, vård och omsorg. Av beslutet framgår att delar av ämnena *byggkunskap*, *fastighetsskötsel* och *skötsel av utemiljöer* ska förläggas till apl på programmet fastighet och byggnation samt att delar av ämnena *barnet i förskolan*, *service och bemötande*, *vård och omsorg* samt *människan* ska förläggas till apl på programmet hälsa, vård och omsorg. Det framgår vidare att yrkeslärare ansvarar för att inför och under apl identifiera vilka delar av ämnet som kan genomföras på den aktuella arbetsplatsen och att detta sker i dialog med handledaren.

Såväl lärare som rektor bekräftar i intervjuer att de ämnen som anges i beslutet ska förläggas till apl och lärare på programmet fastighet och byggnation säger att apl-handledare får en checklista med olika moment som eleven ska genomföra. Lärare på programmet hälsa, vård och omsorg uppger att de i dialog med handledaren bestämmer vilka moment eleven ska göra utifrån elevens individuella förutsättningar. Även rektor och biträdande rektor säger att lärare i dialog med handledare bestämmer vilka moment som eleven kan genomföra och att det är individanpassat.

Omfattning av apl

Utbildningen på programmet för fastighet och byggnation

Av inkommen dokumentation inför tillsynen framgår att utgångspunkten för planeringen av apl på programmet för fastighet och byggnation är att eleverna under sina fyra år ska genomföra 22 veckors apl. Det framgår även att apl framför allt genomförs under år 3 och 4 men att det även kan genomföras tidigare i utbildningen utifrån elevens individuella förutsättningar, behov och progression.

Skolinspektionen har inför tillsynen fått en förteckning över apl-platser för elever i år 1–4 från föregående läsår. Av listan framgår vilken eller vilka apl-platser eleverna haft samt hur länge de har varit på apl. Det framgår vidare att flertalet elever som nu går i år 2–3 på detta program har haft apl under tidigare läsår i en omfattning om mellan cirka en och fyra veckor samt att elever som nu går i år 4 på detta program har haft apl under tidigare läsår i en omfattning om mellan cirka fem och tretton veckor. Vidare framgår att det finns elever som avslutat sin utbildning under föregående läsår som inte fick apl i en omfattning om minst 22 veckors apl.

Elever som går i år 2, 3 och 4 säger i intervju att de ännu inte varit på apl under detta läsår och två elever säger att de fått en plats men att det inte är bestämt än hur länge de ska vara där. Lärare säger att förteckningen över apl-platser från föregående läsår stämmer och att vissa elever av olika anledningar inte fått så många dagar än men att alla ska få 22 veckors apl. Rektor och biträdande rektor säger att det inte är säkert att eleverna i år 4 kommer att få apl i den omfattning de ska ha och att det beror på en kombination av att det är svårt att anskaffa platser och elevernas förutsättningar. De säger också att om elever inte sköter sig finns en risk att arbetsgivare drar tillbaka platserna. Vidare säger de att det är svårt att hitta platser i närheten av där eleverna bor samt att de ska vara anpassade efter deras behov.

Utbildningen på programmet för hälsa, vård och omsorg

Av inkommen dokumentation inför tillsynen framgår att planeringen av apl på programmet för hälsa, vård och omsorg utgår från elevernas individuella förutsättningar och behov samt tillgång till lämpliga apl-platser. Det framgår också att tillgången till apl-platser inom relevanta verksamheter är begränsad och att skolan kontinuerligt behöver arbeta med att utveckla och bredda sitt kontaktnät. Vidare framgår att apl planeras under två veckor för elever i år 1, fyra veckor för elever i år 2, sex veckor eller mer för elever i år 3 och tio veckor eller mer för elever i år 4.

Skolinspektionen har inför tillsynen fått en förteckning över apl-platser från föregående läsår. Av förteckningen framgår att enbart elever som förra året gick i år 4 har haft apl och att inga av dessa elever fått apl i den utsträckning det är planerat för. Därutöver framgår att flera elever haft en apl-plats på en hamburgerkedja.

Elever som går i år 2, 3 och 4 säger i intervju att de ännu inte haft apl under utbildningen. En elev säger att hen fått en plats och att hen ska vara där två dagar i veckan med början nästa vecka men att hen ännu inte vet hur länge hen ska vara där. Eleverna uppger också att lärarna säger att det är svårt att hitta apl-platser.

Lärare säger att det finns 20 elever på programmet i år och att inga elever har varit ute på apl hittills. De säger att en elev ska ut på apl nästa vecka och att de har fått en apl-plats till men inte placerat någon elev där än. På frågan om alla elever som går i år 4 detta läsår kommer att få 22 veckors apl svarar lärarna att de troligtvis inte kommer att få det med tanke på att eleverna inte fått någon apl hittills. Rektorn uppger att eleverna som avslutat utbildningen under föregående år inte fått 22 veckors apl och att det kommer att vara svårt att realisera att elever som nu går i år 4 ska få 22 veckors apl då det är svårt att hitta platser men att skolan arbetar aktivt med att hitta apl-platser för att tillgodose de 22 veckor som eleverna har rätt till. Rektor och biträdande rektor säger även att det fanns elever under föregående läsår som hade en apl-plats som inte alls var relevant utifrån

programmet de läste, men att det var i brist på relevanta platser och utifrån elevernas egna önskemål att vara på denna apl-plats. De säger att de ändå ville få ut elever på någon slags apl för att de skulle kunna få en känsla av arbetslivet. Vidare säger rektorn att elever på både programmet för fastighet och byggnation samt hälsa, vård och omsorg har rätt till 22 veckor apl men att de inte får det och att skolan identifierat det som ett utvecklingsområde. Rektor och biträdande rektor säger att de stångats mot de kommunala verksamheterna om att få tillgång till apl-platser men att dessa prioriterat att ta emot elever från gymnasieskolan. Vidare uppger rektor och biträdande rektor att det finns önskemål om avsatt tid för att i dialog med olika förvaltningar få fram fasta apl-veckor för mottagande av eleverna och att beslut behöver tas med en kravställan på samarbete mellan förvaltningar rörande detta.

Rättslig reglering

Av 19 kap. 18 § skollagen framgår att ett nationellt program ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Av förordning (2013:5) om program mål för anpassade gymnasieskolans nationella program framgår att för programmet för hälsa vård och omsorg och för programmet för fastighet och byggnation ska arbetsplatsförlagt lärande ingå i programmet. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska bidra till att eleverna utvecklar yrkeskunskaper och en yrkesidentitet samt förstår yrkeskulturen och blir en del av yrkesgemenskapen på en arbetsplats.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande i anpassade gymnasieskolan ska förekomma på alla nationella program i minst 22 veckor. Det framgår även att huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Vidare framgår att rektorn beslutar om att hela eller delar av nivåer i ämnen ska förläggas till arbetsplatser

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med apl. Skolinspektionens utredning visar att inga elever på programmet hälsa, vård och omsorg ännu har haft någon apl under sin utbildning, trots att skolan planerat för apl för eleverna på detta program under ett antal veckor under samtliga år 1–4. Skälet till att eleverna inte har eller har haft någon apl är att skolan inte lyckats skaffa några apl-platser till eleverna. Det finns därmed en uppenbar risk att eleverna inte kommer att få apl i en omfattning om minst 22 veckor under sin utbildning. Skolinspektionen vill framhålla att det är huvudmannens ansvar att se till att skaffa apl-platser till eleverna.

Även om rektor och biträdande rektor säger i intervju att det inte är säkert att eleverna på programmet fastighet och byggnation kommer att få apl i en

omfattning om minst 22 veckor, bedömer Skolinspektionen att det i utredningen inte är visat att huvudmannen bryter mot bestämmelserna när det gäller att anskaffa apl-platser till eleverna på detta program.

Vad gäller kravet på att rektor ska besluta om vilka nivåer i ämnen eller delar av sådana nivåer som ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande, framkommer inte att verksamheten bryter mot bestämmelserna.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Helsingborgs kommun verksamhet vid Filbornaskolans anpassade gymnasieskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetsplatsförlagt lärande. Det finns därför skäl att förelägga Helsingborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Dokumentation i betygs katalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inför tillsynen inkommit med skolenhetens betygs katalog för läsåret 2025/2026. Av inkomna betygs kataloger framgår bland annat namn och kod för respektive kurs, antal poäng kursen omfattar, elevens betyg samt betygsdatum. Betygs katalogerna innehåller även namn och titel på den eller de som beslutat om betyg samt egenhändig signatur.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av huvudmannens timplan för programmen fastighet och byggnation samt hälsa, vård och omsorg. Av dessa framgår att eleverna läser ämnet religionskunskap, nivå 1 under år 1, naturkunskap, nivå 1 under år 2 samt historia, nivå 1 under år 3. Lärare säger i intervju att eleverna läser ett av dessa ämnen per läsår och att eleverna har möjlighet att komplettera något eller några av dessa ämnen under år 4. De säger att de beslutar om betyg efter att undervisningen avslutats men att de inte för in betyget i betygs katalogen förrän i år 4. Rektor uppger i intervju att undervisningen i dessa tre ämnen avslutas efter det år som eleverna läst ämnet och att lärarna beslutar om betyg i samband med att undervisningen avslutas men att de dokumenterar betygen i betygs katalogen i år 4 eftersom eleverna under det fjärde året har möjlighet att komplettera ett eller flera av dessa ämnen för att nå ett betyg.

Rättslig reglering

Av 8 kap. 8 § gymnasieförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Det framgår även att med beslut om betyg avses beslut att sätta betyg i ett ämne efter varje avslutad nivå i ämnet och på ett gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola när det gäller den som är elev i anpassade gymnasieskolan.¹

Av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygskatalog 6, 7 och 12 §§ framgår följande: I anpassade gymnasieskolan ska beslut om betyg föras in i betygskatalogen i anslutning till att nivån i ämnet har avslutats. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. En betygskatalog ska bland annat innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg. En betygskatalog i anpassade gymnasieskolan ska innehålla ämnets namn, nivån i ämnet, antal gymnasiepoäng som nivån i ämnet omfattar, nivåkod samt elevens betyg efter varje avslutad nivå i ämnet.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att beslut om betyg inte dokumenteras på föreskrivet sätt i skolans betygskatalog. Skolinspektionens utredning visar att lärare har fattat beslut om betyg i samband med att undervisningen i ämnena religionskunskap, naturkunskap och historia, nivå 1, avslutats i år 1, 2 respektive år 3. Dock visar utredningen att dessa beslut om betyg inte har förts in i betygskatalogen i samband med att de beslutades utan att detta sker först när eleverna avslutar sin utbildning i år 4.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Helsingborgs kommun verksamhet vid Filbornaskolans anpassade gymnasieskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller dokumentation i betygskatalog. Utredningen visar att beslut om betyg i ämnena religionskunskap, nivå 1, naturkunskap, nivå 1, och historia, nivå 1, dokumenteras i betygskatalogen i år 4. Detta trots att beslut om betyg i nämnda ämnen är fattat efter att undervisningen avslutats efter år 1, respektive år 2 och år 3. I övrigt visar utredningen att betygskatalogen förs på korrekt sätt. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen

¹ Bestämmelsen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom lag 2023:654. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning i gymnasieskolan ska äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025

bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Helsingborgs kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning utifrån ämnets syfte och centrala innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av pedagogiska planeringar i programgemensamma ämnen/kurser samt i ämnen/kurser som erbjuds som programfördjupning på programmen *hälsa, vård och omsorg* samt *fastighet och byggnation*. Av dessa framgår bland annat ämnets syfte samt vilka delar av det centrala innehållet som undervisningen behandlar. Av en jämförelse mellan Skolverkets ämnesplaner för respektive ämne och program och skolans planeringar i respektive ämne och program framgår att dessa överensstämmer väl. Skolinspektionen har vid intervjuer med elever och lärare ställt frågor om elever får genomföra olika delar av det centrala innehållet i olika programgemensamma ämnen och ämnen som erbjuds som programfördjupning och såväl elever som lärare bekräftar i intervjuer att de får det. Lärare på programmet *hälsa, vård och omsorg* säger att de teoretiskt går igenom allt centralt innehåll på skolan och att de behövt genomföra många av de praktiska momenten på skolan också, då de haft stora problem att få ut elever på apl.

Såväl elever som lärare på båda programmen uppger att eleverna är uppdelade i två grupper per program och att varje grupp består av elever från år 1 till och med år 4. Samtliga elever säger att alla elever gör samma saker och elever på programmet *hälsa, vård och omsorg* säger att det är bra eftersom de behöver repetitionen. Lärarna på programmet *fastighet och byggnation* säger att de förhåller sig till elevernas förmågor och att dessa inte alltid sammanfaller med vilket år eleverna går i. De säger att undervisningen är strukturerad så det finns en progression men att repetitionen aldrig tar slut. Vidare säger de att de delar upp eleverna ibland och gör svårare saker med de elever som kommit längre i sin utbildning. Lärare på programmet *hälsa, vård och omsorg* säger att anledningen till att elever från olika år läser tillsammans är att det är svårt att göra homogena grupper utifrån vilket år eleverna läser och att de har lagt ämnesnivåerna 1 och 2 parallellt så de kan arbeta med ämnesfördjupningar av det centrala innehållet med de elever som kommit längre i sin utbildning.

Rektorn uppger i intervju att hen säkerställer att eleverna får allt centralt innehåll oavsett utifrån vilken läroplan de läser genom att titta på lärarnas planeringar, genom regelbundna lektionsbesök och deltagande på arbetslagsträffar. Hen säger vidare att hen har en dialog med biträdande

rektor som i sin tur följer upp undervisningsinnehållet på båda programmen.

Rättslig reglering

Av 19 kap. 22 § skollagen framgår att det för varje ämne i anpassad utbildning på gymnasial nivå ska finnas en ämnesplan.

Av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen framgår att av ämnesplanen ska ämnets syfte framgå samt den eller de nivåer som ämnet består av, det centrala innehållet för varje nivå, antalet gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola som varje nivå omfattar och betygskriterierna för ämnet.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare i programgemensamma ämnen på programmen fastighet och byggnation samt hälsa, vård och omsorg säger i intervjuer att det är undervisande lärare som beslutar om betyg. Såväl lärare i gymnasiegemensamma ämnen som rektorn uppger i intervjuer att undervisande lärare beslutar om betyg och om undervisande lärare är olegitimerad, och legitimation krävs, beslutar den olegitimerade läraren om betyg tillsammans med en legitimerad lärare.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad.

Av 8 kap. 1 c § gymnasieförordningen framgår att bestämmelserna i 3 kap. 16 § skollagen (2010:800) samt i 1 a och 1 b §§ gymnasieförordningen inte gäller för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning i ett yrkesämne.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Hanne Lernout

Föredragande
Signerat av: Hanne Lernout

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Johan Bohman medverkat.